

ΕΡΤΕΡΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ME

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. Γ'.

Φυλλ. 62.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΝ 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 1850.

Ο ΧΩΡΙΚΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΙΓΛΙΑΝΟΥ

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Καριγλιάνου ἐσήμερον ἤδη ἐσπερί-
ον· ὁ λαὸς συνήρχετο εἰς αὐτήν, αἱ δὲ θύραι τῶν κα-
λυβῶν ἦσαν αὖθις κεκλεισμέναι. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν,
οἱ πατέρες, ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὰς ἐργασίας των, ἐχό-
ρευον τὰ τέκνα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γονάτων των, περιμέ-
νοντες τὸ δεῖπνον.

Ἐν μιᾷ τῶν μικροτέρων οἰκιῶν τοῦ χωρίου, νέος ἀνὴρ
μετὰ νέας γυναῖκας, ἐκάθηντο ἔμπροσθεν τραπέζης,
ἐφ' ἧς ἦτο τὸ δεῖπνον παρατεθειμένον, πλὴν δὲν ἔτρω-
γον, ἀλλὰ δάκρυα πολλὰ ἔρρεον εἰς τὰς παρειάς τῆς
νέας γυναῖκος.

— Μαργαρίτα, εἶπεν αἰφνης ὁ σύζυγος λαβόμενος
τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἀν κλαίης οὕτω, πῶς θέλεις νὰ ἔχω
ἐγὼ γενναϊότητα;

— Ἀληθῶς, Πέτρε, οἱ δανεῖσται δὲν τρέφονται μὲ
δάκρυα.

— Μὰς μένει ἀκόμη, γύναι, εἰς ἐλόκληρος μὴν· τίς
οἶδε! ἴσως παρουσιασθῶσι καλαὶ περιστάσεις. Ἴδού αἱ
ταραχαὶ τῆς Νεαπόλεως ἔπαυσαν· ὁ Μαζανιῆλ ἐφρονεύ-
θη, οἱ ὁπαδοὶ τοῦ ἐτραπήσαν εἰς φυγὴν τὸ ἐμπόριον θὰ
ἀρχίσῃ ἴσως· ἡμεῖς δὲ δυνάμεθα νὰ πωλήσωμεν τὸ ἐ-
ριον τῶν προβάτων μας.

Ἡ Μαργαρίτα χαριέντως ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν· ἰδοὺ·

σα δὲ ὅτι ὁ σύζυγός της τὴν ἐθεώρει, καὶ ὑπομειδιάσα-
σα ὀλίγον, τῷ ἀπεκρίθη.

— Ὁ θεὸς ἄς σέ ἀκούσῃ, φίλε.

— Φέρε, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος συμπαθητικῇ τῇ φωνῇ,
τὴν χειρὰ σου εἰς τὴν ἰδικήν μου, Μαργαρίτα· ἔσο δὲ
γυνὴ ἀληθής, χαρίεσσα καὶ καρτερόφυχος εἰς τὰς θλί-
ψεις. Ὁ θεὸς εἶναι ἀγαθὸς πρὸς ἡμᾶς· διότι μέχρι τοῦδε
μας διεφύλαξεν ἀπὸ στερήσεως καὶ ἀσθένειας. Φέρε ἐδῶ
τὸ τέκνον μας.

Ἡ νέα γυνὴ ἐσηκώθη ζωηρῶς διέβη εἰς προσεχές τι
δωμάτιον, καὶ ἐπανήλθε σχεδὸν πάραυτα, κρατοῦσα εἰς
τοὺς βραχίονας τριετὲς περίπου κοράσιον.

— Καθήτατε ἀμφότεροι πλησίον μου, εἶπεν ὁ Πέ-
τρος· ὅταν σὰς βλέπω, λαμβάνω θάρρος, καὶ αἰσθάνο-
μαι ὅτι σὰς ἀγαπῶ πολὺ, διότι καὶ σεῖς πάσχετε. Ὅταν
κοπιᾷζω, τὸ κάμνω διὰ νὰ ἤρῃς σὺ καὶ τὸ τέκνον σου
εὐτυχεῖς.

Ἡ Μαργαρίτα, κατανυχθεῖσα, ἐνηγκαλίσθη τὸν σύ-
ζυγόν της.

— Εἶσαι ἀγαθὸς ὡς ἄγιος, Πέτρε μου, τῷ εἶπε, καὶ
ἐπεθύμουν νὰ ὑπέφερον ἔξ μῆνας, διὰ νὰ ἐξαγοράσω
μῖαν τῶν ὀδυνῶν ὥρων σου.

Ὁ θεὸς ἐθέσεν εἰς τὰς στοργὰς τῆς οἰκογενείας, τὴν
παρηγορίαν ὄλων τῶν συμφορῶν. Ἡ Μαργαρίτα καὶ ὁ
Πέτρος ἦσαν πολὺ ὀλιγώτερον ἀξιολύπητοι, αἰσθανόμε-
νοι πόσον πολύτιμος ἦτον ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον. Ψυχαὶ
ἀπλαῖ καὶ ἀγαπώμεναι, εὐκόλως ἐπαρηγοροῦντο εἰς τὴν
δυστυχίαν διὰ τῆς στοργῆς.

Καὶ ὁμοῦς ἡ κατάστασις τῶν ἦτον οἰκτροτάτη. Ἦσαν συνευγεμένον πρό τεσσάρων ἐτῶν· τὰ πάντα τὸ πρῶτον τοῖς ἀπέδθησαν κατ' εὐχὴν, ἀλλ' ἐν τῷ διαστήματι πῶν δύο τελευταίων ἐτῶν, παντοῖαι τοῖς συνέβησαν συμφοραί. Οἱ καρποὶ εἶχον ἀφανισθῆ ἀπὸ τὴν χάλαζαν· τὰ πρόβατα εἶχον ἐξολοθρευθῆ ἀπὸ τὴν ἀσθενείαν· διὰ περισσοτέρων δὲ δυστυχίαν, αἱ παραχαλτῆς Νεαπόλεως ἐπελοῦσαι τοὺς ἐμπόδισαν νὰ πωλήσωσι τοὺς καρπούς των. Πιεζόμενοι ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, ἀπευθύνθησαν εἰς τοκιστὴν τινα, ὅστις τοῖς ἐδάνεισε μὲ ὑπερμέτρους τόκους· ἀλλὰ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποδώσωσι τοὺς τόκους κατὰ τὴν προθεσίαν, ἀνανέωσαν τὰ δάνειά των, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰ χρέη των τοσοῦτον ἠξήθησαν, ὥστε καθ' ἣν στιγμὴν ἀρχεται ἡ διήγησις αὕτη, δὲν τοῖς ἔμεινε πλέον οὐδὲν μέσον διὰ νὰ ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὸν ὄλεθρον ὅστις τοὺς ἐπαπειλεῖ.

• Ἐν τούτοις ἡ παρουσία τῆς μικρᾶς των Λαύρας ἔφερν ἀντιπερισπασμόν τινα εἰς τὴν ἀθλιότητα τῶν δύο συζύγων· ἡ νύξ ἐπῆλθε καὶ ἤρχισαν νὰ δειπνῶσιν, ὅτε ἀνοιχθείσης τῆς θύρας, ξένος τις ἀτάκτως ἐνδεδυμένος, καὶ κεκομισμένος, εἰσῆλθε κατεσπευσμένοις βήμασιν εἰς τὴν καλύβην. Εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἐμφάνισιν, ἡ Μαργαρίτα ἄφησε κραυγὴν τινα, ὃ δὲ Πέτρος ἀνηγγέρθη σχεδὸν ὡς ἐμβρόντητος.

— Τί θέλετε; εἶπεν ἀποτόμως εἰς τὸν ἄγνωστον. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐθεώρει περίξ αὐτοῦ μὲ ὄμμα ὑποπτον. Τέλος ἐπροχώρησε πρὸς τὴν τράπεζαν, πλησίον τῆς ὁποίας ἐκάθητο οἱ χωρικοὶ καὶ ἐνθαρρυνθεῖς ἀπὸ τὸ γλυκὺ πρόσωπον τῆς γυναικὸς καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ παιδίου.

— Εἶμαι φυγὰς ἀπὸ τὴν Νεάπολιν, εἶπε, καὶ ζητῶ ἄσυλον.

Ὁ Πέτρος ἀπεκαλύφθη, ἡ δὲ Μαργαρίτα ἠγγέρθη μὲ φροντίδα πλήρη συμπαιθείας καὶ σεβασμοῦ.

— Καλῶς ὤρισας, εἶπον ὁμοῦ πρὸς τὸν ξένον, δεικνύοντες αὐτῷ ἔδραν τινα πλησίον αὐτῶν.

Ὅλα ταῦτα ταχέως παρήλθον καὶ μετὰ τοσαύτης ἀφελείας, ὡς νὰ συνέβαινον ταῦτα καθημερινῶς.

Δὲν ἦτο πρώτη φορά, τῷ ὄντι, καθ' ἣν ἡ καλύβη τοῦ Πέτρου ἐχρησίμευεν ὡς ἄσυλον τῶν φυγάδων.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι ἐρήμονον ὅλας τὰς πολιτείας τῆς Ἰταλίας· ἐκάστη μερὶς ἔχανε ἢ ἀνελάμβανε ἀλληλοδιαδέχως τὴν ἰσχύν· τὰ δὲ ὅρη αἰετοπετοῦ ἦσαν πλήρη φυγάδων, φευγόντων τὴν προγραφὴν τοῦ νικητοῦ. Ξένοι εἰς τὰς ἐριδας ταύτας οἱ χωρικοὶ προσέφερον ἐναντιὰ τῆς φιλοξενίας εἰς τοὺς ἡττημένους τῆς χθὲς ἡμέρας καὶ τῆς ἐπαύριον. Δὲν ἠρώτων ὁποίας δοξασίας δὲ φυγὰς ὑπερασπίζετο, ἀλλὰ τοὺς κινδύνους εὖς εἶχεν ὑποστῆ· δὲν ἀπέδλεπον εἰς τὸ ἐθνόσημόν του, ἀλλ' εἰς τὴν ὠχρότητα ἥτις ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης ἐζωγραφίζετο ἐπὶ τοῦ μετώπου του.

Ἀροῦ παρσκευάσαν τράπεζαν διὰ τὸν ξένον, ἡ Μαργαρίτα ἔσπευσε νὰ τῷ ἐτοιμάσῃ κλίνην διὰ νὰ ἀναπαυθῇ. Ἐν ἐλλείψει δὲ τόπου εἰς τὴν καλύβην, ἐξέλεξαν κρύπτην τινα ὀλίγον ἐκφανῆ καὶ ἀσθενῶς φωτισμένην· κρίνοντες δὲ περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ τόπου, ὠδήγησαν ἐκεῖ τὸν ἄγνωστον.

Ἐν τούτοις ἡνῶς αὕτη διὰ τὸν Πέτρον ὑπῆρξε πολὺ ἀνῆσυχος· διότι ἐφοβεῖτο μήπως εἶδον τὸν φυγάδα εἰσελθόντα εἰς τὴν καλύβην του καὶ κρυφθέντα ἐν αὐτῇ. Δύναται τις νὰ κρίνῃ λοιπὸν περὶ τοῦ τρόμου του ὅτε τὴν ἐπαύριον ἐξελθὼν τῆς οἰκίας του πολλὰ πρῶτ', εἶδε στρατιώτας φθάσαντας τὴν νύκτα, καὶ πληροῦντας τὸ χωρίον. Ὁ Πέτρος ἔτρεξε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ξένον συμβουλευσάμενος αὐτῷ νὰ ἀποφύγῃ πᾶν ὅτι ἡδύνατο νὰ προδώσῃ τὴν παρουσίαν του. Προσέθεσεν ἀκόμη ὅτι εἰ

στρατιῶται ἤθελον ἀναμφιβέλως ἀναχωρήσει τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπὸ τὸ Καριγγιάνον, καὶ ὅτι τότε ἡδύνατο ἀσφαλῶς νὰ διαφύγῃ. Ἀλλ' οἱ στρατιῶται δὲν ἀνεχώρησαν· ὅθεν πᾶραυτα ἐνόησεν ὅτι ἐπέμεθον εἰς τὸ χωρίον ὡς κατασκοπεῖν ἀπόσπασμα πρὸς ἀναχαίτισιν τῶν φυγάδων. Ὁ Πέτρος ὑπεχρεώθη λοιπὸν νὰ φυλάττῃ τὸν ξένον του.

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο χωρὶς νὰ βελτιωθῇ ἡ κατάσταση τῶν δύο συζύγων. Ἡ παρουσία τοῦ ξένου τοῖς ἐπροξένει ἐπαύξησιν ἐξόδων, ἡ ὁποία ἐτάχυνε τὸν ὄλεθρον των. Ἐν τούτοις ὁ Πέτρος οὐδὲ μίαν στιγμὴν ἐσκέφθη πῶς νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὸ νέον τοῦτο φορτίον ὑποχρεῶν τὸν φυγάδα νὰ φύγῃ τῆς οἰκίας του· ἐγνώριζε καλῶς ὅτι ἦτον προωρισμένος εἰς βεβαιοὺν θάνατον. Ἀν δὲ καὶ ἦτον ἐπαχθὴς πρὸς αὐτὸν ὁ ξένος, ὃν ὁ θεὸς τῷ ἐπεμψε, τὸν ἐφύλαξε μὴ ὅλα ταῦτα χωρὶς οὐδὲ νὰ γογγύσῃ, οὐδὲ νὰ κάμῃ τι φανερόν.

Ἡ Μαργαρίτα ἐσιῶπα ἐπίσης, πλην μὲ περισσότερον ἀγῶνα. Ἡ ψυχὴ τῆς ὀλιγωτέρου παλαιδευμένη, δυσκολώτερον κατελάμβανε τὰς γενναίας ἀφοσιώσεις. Ὅταν τὸ ἐσπέρας συνηθροίζοντο εἰς τὸ παρ' αὐτῆς παρασκευασμένον λιτὸν δείπνον, τὸ βλέμμα τῆς ἐπροσκόλλετο ἐπὶ τοῦ φυγάδος· κατὰπληγτικὴν διὰ τὴν πεινᾶν του ἡρίθμει μίαν πρὸς μίαν τὰς ἐνθέσεις του, καὶ ἡ σθάνετο ὑπόκουρον ἀλαζονίαν διὰ τὴν φιλοξενίαν, ἣν τῷ εἶχε δώσει. Ἀλλ' ἂν τὴν στιγμὴν ταύτην οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς συνηπαντῶτο μὲ τοὺς τοῦ Πέτρου, ἐκμήλων τὴν κεφαλὴν ἐρυθρίωσα, διότι ἠτχνύετο διὰ τὸν ἐγῶισμόν, ὅστις εἶχε διαπεράσει τὴν ψυχὴν τῆς.

Ὁ δὲ φυγάς οὗτος ἦτον ἄνθρωπος σκυθρωπὸς, ὀλίγα λαλῶν, καὶ ἐφαίνετο ἀσχολούμενος εἰς πράγματα ἀνώτερα τῆς ζωῆς τῶν κοινῶν ἀνθρώπων· ἡ εὐγνωμοσύνη του δὲν ἐξεφράζετο ποτε εἰμὴ διὰ χειρονομίας ἢ βλέμματος. Συχνάκις, κεκλιμένος ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ διὰ τῆς μιᾶς τῶν χειρῶν στηρίζων τὸ μέτωπον, διέγραφεν ἐμπροσθέν του διὰ τοῦ δακτύλου ἀφανεῖς εἰκόνας, ὧν ἐφαίνετο ζητῶν τὰς μορφὰς καὶ τὴν θέσιν. Ἡ δνειροπόλησίς του ὁμοῦς δὲν περιεῖχε τί ἀνῆσυχον, τούναντίον ἦτον εὐγενής, γαλήνιος καὶ διαγελαστικὴ. Ἐχάριετο βλέπων ὅτι τὸ παρελθόν, προξενήσαν ἐπὶ τοῦ νέου ἀκόμη μετώπου του πλατείας ρυτίδας, δὲν τῷ εἶχεν ἀρτίσει ποσῶς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως· καὶ διὰ ἂν τὰ χεῖλη του ἔμενον κεκλεισμένα, τοῦτο δὲν προήρχετο ἀπὸ κρυψίνων, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι ἔκλειεν εἰς τὴν καρδίαν του πολλὰ τῶν πραγμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀδυνατεῖ δὲ λόγος νὰ ἐκφράσῃ.

Ἀροῦ δλην τὴν ἡμέραν ὁ φυγάς διέτριβεν εἰς τὸ καταφύγιόν του, ὡς ἦδη εἶπομεν, ἐξήρχετο πρὸς τὸ ἐσπέρας διὰ νὰ συγγευθῇ μετὰ τῆς οἰκογενείας. Ἡμέραν τινα, καθ' ἣν ἅπαντες εὕρισκοντο εἰς τὴν τράπεζαν, ἤκουσαν τὴν θύραν κρουμένην. Ὁ Πέτρος ἔσπευσε νὰ παρατηρήσῃ διὰ φεγγίτου τινος κειμένου ἀνωθεν τῆς φλοιδᾶς.

— Ὁ Πεδρίλλος εἶνε! ἔκραξεν, ἐπανελθών. Γρήγορα, κύριε, ἐπιστρέψατε εἰς τὸ καταφύγιόν σας! ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι φιλάργυρος καὶ μοχθηρὸς· ἂν σὰς ἴδῃ, τὸ πᾶν ἀπόλλυται.

Ὁ ξένος ἔφυγεν ἡ δὲ Μαργαρίτα τρέμουσα, ὑπῆγε νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν εἰς τὸν Πεδρίλλον, ὅστις ἐξηκολούθει νὰ κτυπᾷ.

— Νομίζω ὅτι δὲν θέλετε νὰ μὲ δεχθῆτε, εἶπεν ὁ γέρον τοκογλύφος, εἰσελθὼν καὶ ῥίψας περὶ ἑαυτὸν βλέμμα ἐταστικόν.

— Διατί; κύριε Πεδρίλλε.

— Τὸ διατί ἡξέυρετε ἴσως κάλλιον ἐμοῦ, Πέτρε.

Ἦκουον ἔξωθεν ψιθυρισμοὺς ἐδῶ· ἤθελέ τις εἶπει ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλος τις μεθ' ὑμῶν.

— Βλέπετε, τῷ ὄντι ὅτι δὲν εἶμαι μόνος, ἀπεκρίθη ὁ χωρικός δεικνύων τὴν γυναῖκά του καὶ τὸ τέκνον του.

Ὁ Πεδρίλλος ἐθεώρει πάντοτε μὲ ὑποπτον περιέργειαν.

— Ἐρχομαι, εἶπε τέλος, διὰ νὰ μάθω ἂν ἦσθε εἰς κατάστασιν νὰ μοὶ πληρώσητε ὅτι μοὶ χρεωστεῖτε.

Ἡ Μαργαρίτα κατέστη κάτωχρος καὶ ἐσφιγξε τὸ παιδίον τῆς εἰς τοὺς βραχίονάς της.

— Δὲν δύναμαι, τῇ ἀληθείᾳ, εἶπεν ὁ Πέτρος μὲ φωνὴν χαμηλὴν καὶ λυπηράν.

— Τότε, τέκνα μου, ἡ οἰκία σας καὶ τὰ σκεύη σας θέλουσιν ἀποκριθῇ ἀνθ' ὑμῶν· διότι οὐδὲν ἔπιθυμῶ νὰ χάσω τὰ χρήματά μου.

Τούτων οὕτως λαλούντων, ὁ Πεδρίλλος ἐπροχώρησε εἰς τὴν ἐστίαν καὶ εὗρεθι ἀντικρὺ τῆς τραπέζης, ἣν ὁ πρόσφυξ πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀφῆσει.

— Μὰ τὸν Θεόν, εἶπεν αἰρῆνης, μοὶ φαίνεται Πέτρε, ὅτι ἠδύνασθε νὰ πληρώσητε τὰ χρεῖά σας, ἂν δὲν ἀγοράζετε τοιοῦτους κεκρυφάλους.

Οὕτω λαλῶν, ἐδεικνυε τὸν ἐξ ἐπικρόκου πῖλον, ὃν εἶχεν λησμονήσει ὁ ξένος ἀποσυρθεὶς. Ἡ Μαργαρίτα ἄφησε κραυγὴν τινὰ· ὁ δὲ Πέτρος τεθορυβημένος ἐσώπα.

— Τρεῖς παροψίδες, τρεῖς καθέδραι, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ Πεδρίλλος.

Μετέπειτα στραφείς πρὸς τὸν νέον χωρικόν :

— Εἶναι φανερόν ὅτι διέκοψα τὴν συντροφίαν σας, τέκνα μου, εἶπε σιλλαιῶν.

Ἐκάθησεν ἔπειτα καὶ ὠμίλησε περὶ ἄλλων πραγμάτων· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμήν ἐμελλε νὰ ἐξέλθῃ, λαβὼν κατὰ μέρος τὸν Πέτρον τῷ εἶπε :

— Θέλω σὰς δώσει ἀκόμη ἀναβολὴν τινὰ· ἀλλ' ἡ ἀρροσύνη σας βίψοκινδυνεύει τὰ συμφέροντά μου. Δέχουσε φυγάδας· ἂν ἐγνώρίζῃ τις τοῦτο ἠθέλητε καταδικασθῇ εἰς εἰρκτὴν, ἡ δὲ περιουσία σας ἤθελε δημευθῇ. Δὲν θέλω νὰ τρεῖξω τὰς περιπετείας ταύτας· προσποθήσατε λοιπὸν νὰ μὲ πληρώσητε ἐν διαστήματι ὅκτι ἡμερῶν, ὡς ὑπεσχέθητε· ἄλλως θὰ σὰς πωλήσω ὅλα σας τὰ υπάρχοντα.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Πεδρίλλος ἀπεσώθη ἀφῆσας τὸν Πέτρον καὶ τὴν σύζυγόν του εἰς ἀμηχανίαν. Ἐν τούτοις ὁ χωρικός ἔλαβε τὴν στιγμήν ταύτην θάρρος.

— Δὲν θὰ μίς καταμηνύσῃ, εἶπε· διότι ἂν ἐδημύετο ἡ οἰκία μας, αὐτὸς ἤθελε χάσει καὶ τὸ ἀργύριόν του· δὲν τρέχομεν λοιπὸν κίνδυνον ἀπὸ τοῦτον. Ὡς πρὸς τὴν πώλησιν δὲ ὅλων τῶν υπάρχόντων, πρὸ πολλοῦ ἐπαπειλούμεθα ἀπὸ τὴν δυστυχίαν καὶ ἐσυνειθισαμεν εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην. Τὸ πτηνὸν τοῦ οὐρανοῦ εὐρίσκει φάλλωμα διὰ νὰ σκεπασθῇ· ὁ δὲ Θεὸς θέλει εἶσθαι ἐπίσης ἀγαθὸς δι' ἡμᾶς ὡς καὶ διὰ τὸ πτηνόν.

Ἐν τούτοις αἱ ὀκτὼ ἡμέραι παρήρχοντο μετὰ σκληρᾶς ἀδημονίας διὰ τὸν Πέτρον καὶ τὴν σύζυγόν του. Χωρὶς νὰ δυνήθωσι διὰ τινος μέσου νὰ ἀποσύγῃσι τὴν ἐπαπειλούσαν αὐτοὺς συμφορὰν, δὲν ἐσώζοντο ἄλλως εἰμὴ διὰ τῶν θαυμάτων ἐκείνων, δι' ὧν ἐλπίζει τις πάντοτε, ἀλλ' ἐφ' ὧν δὲν βασιζέται ὁ ὁρθὸς λόγος. Ἐκαστος αὐτῶν ἐπροσπάθει νὰ κρύψῃ τὰς ἀγωνίας του, ἵνα μὴ λυπήσῃ τὸν ἕτερον· ἕκαστος ἐπροσπάθει νὰ εὕρισκῃ ὁμιλίαν καὶ νὰ γελάῃ, ἀλλ' αἱ ὁμιλίαι ἦσαν ἄτακτοι, τὰ μειδιήματα ἦσαν σπασμωδικά· καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐπιπλάστου ταύτης ἡσυχίας, ἠθιάνοντο ἑαυτοὺς ταρασσομένους ὑπὸ πικρᾷ λύπῃς.

Ὁ φυγάς ἠγνώνει τὰ διατρέξαντα· ὁ Πέτρος δὲν

ἤθελε νὰ προσθήσῃ εἰς τὰς δυστυχίας του καὶ τὴν νέαν ταύτην ἀνησυχίαν.

— Τάχιστα θέλομεν τῷ ἀναγγεῖλαι ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ τῷ δώσωμεν ἄσυλον, εἶπε τῇ Μαργαρίτᾳ· ἂς περιμεινῶμεν τὴν τελευταίαν στιγμήν.

Ἐν τούτοις ὁ Πεδρίλλος πολλὰκις ἐπεσκέπτετο τὸν Πέτρον λόγῳ μὲν νὰ μάθῃ ἂν ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ τὸν πληρώσῃ ἀληθῶς δὲ διὰ νὰ πληροφρηθῇ τὰ κατ' αὐτόν. Ἐσπέραν τινὰ δλίγον ἔλειψε νὰ καταλάβῃ τὸν ξένον καθ' ἣν στιγμήν ἐξήρχετο τοῦ καταφυγίου του· ἀλλ' ἐπροσποίηθη ὅτι δὲν εἶδε τίποτε.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε δυστύχημά τι ἐπῆλθεν εἰς τὴν δυστυχὴ οἰκογένειαν τοῦ Καριγιλιάνου· τὸ κοράσιόν των ἠσθάνησεν· ὁ Πέτρος καὶ ἡ Μαργαρίτα εἶχον ἀναθέσει ἐπὶ τοῦ μόνου τούτου τέκνου των ὅλας αὐτῶν τὰς ἐλπίδας· αὐτὸ συγχρόνως ἦτον ὁ θησαυρὸς καὶ ἡ παρηγορία των. Τὸ ἀσθενὲς πλάσμα, γεννηθὲν ἐν ἔτος μετὰ τὸ συνοικεσιόν των, καὶ συμμεθέξαν εἰς τὰς χαρὰς καὶ τὰς λύπας των, ἦτο τὸ παρελθὸν αὐτῶν καὶ τὸ μέλλον· ἡγαπῶντο ἐνεκα τοῦ παιδιοῦ τούτου, ὅπερ ἐφαίνετο ἐνῶντων ἀμφοτέρων τὴν ὑπαρξιν. Ἀς φαντασθῇ ἕκαστος τὴν λύπην των, βλεπόντων αὐτὸ εἰς κίνδυνον ν' ἀποθάνῃ! Πᾶσα ἄλλη ἀνησυχία ἐξηγανίσθη ἐμπροσθεν ταύτης. Καὶ ἐν διαστήματι δύο νυκτῶν, νυκτὴν ἀπελπισίας καὶ θαυμάσιαν, οὐδ' ἅπαξ κἂν ἤλθεν εἰς αὐτοὺς ἡ ἰδέα τῆς καταστροφῆς των. Ἀ! πόσον ἡ διαφόρου διὰ τὴν πενίαν καὶ ταπεινώσιν, ἂν ἐξῇ τὸ τέκνον των· ἡ ἐργασία ἡ εἰς ἀνθρώποι δύναται νὰ ἐπαναγάγῃσι τὰ ἀπολεσθέντα ἀγαθὰ, ἀλλ' ἐν τέκνον μόνος ὁ Θεὸς δύναται νὰ δώσῃ.

Ἡ Μαργαρίτα ἐπὶ δύο νύκτας προσήυχετο πλησίον τῆς κοιτίδος τῆς θυγατρὸς της, λέγουσα, ὡς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸν κῆπον τῶν Ἑλαιῶν, παρελθέντῃ απ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο. Τέλος ἡ δέησίς της εἰσηκούσθη καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἡ ἀσθενὴς ἐθελιώθη. Ὡ! τίς δὲν ἠσθάνθη χαρὰν διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην θεραπείαν, μέθην, ἥτις πλημμυρεῖ τὴν ψυχὴν διὰ τὸ διαφυγόν τὸν θάνατον ἀγαπητὸν ὄν! Οὐδέποτε ἴσως εὐτυχία τόσον μεγάλη ἐπλήρωσε τὰς καρδίας τοῦ Πέτρου καὶ τῆς Μαργαρίτας. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἡσυχίαν τῆς ψυχῆς ἐπανήλθον ἡ πρόνοια καὶ ἡ ἀνησυχία τοῦ πνεύματος. Παράμονον ἦτο τῆς ὑπὸ τοῦ Πεδρίλλου τεταγμένης ὀλεθρίας ἡμέρας πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους ἢ πρὸς πώλησιν τῆς οἰκίας του. Ὁ Πέτρος ἐνόησεν ὅτι καιρὸς ἦτον ἡδὲ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν φυγάδα περὶ τοῦ ὅτι εἶχε συμβῇ. Μετ' εὐγενοῦς ἀπλότητος ἔπραξε τοῦτο. Ὁ ξένος τὸν ἤκουε χωρὶς οὐδὲν νὰ εἴπῃ· ἀλλ' ὅταν ὁ χωρικός ἀνύψωσεν τὴν κεφαλὴν, παρετήρησεν ὅτι δάκρυα ἔβρεον ἀπὸ τὰς γραμμώδεις παρειάς του. Ἀπεμακρύνθη καταπληγμένος. Ὁ φυγάς τῷ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα.

— Εἶμαι πτωχὸς ὡς σὺ, τῷ εἶπε, καὶ δὲν δύναμαι νὰ σὲ σώσω.

— Μὴ φροντίζετε δι' ἡμᾶς, κύριε, ὁ κόπος μας ἐξαρκεῖ διὰ τὰ πρὸς τὸ ὕψος· ἄλλως τε, δὲν πρέπει ἕκαστος νὰ ἔχῃ τὰ δειγὰ του ἐδῶ κάτω;

— Ἐχεις δίκαιον· ἀλλ' εἶθε ὁ Θεὸς νὰ ἦναι ἐπιλέγων πρὸς σέ· ὁ ἀναχωρήσω τὴν νύκτα ταύτην.

Ἦλθεν ἡ ἔσπερα· ὁ Πέτρος ὑπῆγε νὰ κλείσῃ τὴν θύραν του, ὅταν ὁ Πεδρίλλος ἐπαρουσιάσθη.

— Ἐκαλῶς! εἶπε· πρέπει αὐριον νὰ μὲ πληρώσῃς, ἕκαμες τὰς σκέψεις σου;

— Πλέον παρ' ὅτι ἤθελον, ἐμκυρμούρισεν ὁ χωρικός.

— Καὶ τί ἀπεσάτισες;

— Νὰ ὑποξέρω ὅλας τὰς συνεπείας τῆς δυστυχίας μου.

— Τουτέστι δὲν δύνασαι νὰ μ' εὐχαριστήσης.

— Μάλιστα.

Ὁ τοκογλύφος ἐσιώπησε μίαν στιγμὴν καὶ παρετήρησε περίξ αὐτοῦ διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι οὐδεὶς τὸν ἤκουε· πλησιάσας δὲ ἔμπροσθεν τοῦ Πέτρου.

— Τί ἤθελες εἶπει, ὑπέλαβε μὲ ἀσθενῆ φωνήν, ὅταν σοὶ εὖρω μέσον ν' ἀπεράσης τὸν καιρὸν σου καὶ νὰ μοὶ πληρώσης ἐν μέσῳ χωρὶς νὰ πωλήσης τὴν οἰκίαν σου :

— Παναγία μου! εἶναι τοῦτο δυνατόν; ἀνέκραξεν ὁ Πέτρος ὀπισθοδρομῶν.

— Ἀκουσον, προσέθεσεν ὁ Πεδρίλλος ταχέως, ἐδῶ κρύπτεις ἀνθρωπὸν τινα — Ὡ! μὴ ἀρνήσθαι τοῦτο, εἰμαι βέβαιος. — Ὑπεσχέθησαν εἰκοσι δουκάτα εἰς ὅποιον ἤθελε παραδώσει ἓνα φυγάδα· ὕπαγε νὰ δημοποιήσης τὸν ἰδικόν σου εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ Καριγλιάνου, καὶ θέλεις λάβει τὰ συμφωνηθέντα χρήματα.

— Ὡ Θεέ μου τί μοὶ προτείνεις; εἶπεν ὁ Πέτρος ὀπισθοδρομῶν.

— Μέσον ἀπλοῦν καὶ εὐκολον δι' οὗ νὰ βραδύνῃς τὸν ὄλεθρόν σου, καὶ ν' ἀπαλλαχθῇς ἴσως ἀπὸ δίκας.

— Δίσχρὰν προδοσίαν; Πεδρίλλε!

— Προδοσίαν, προδοσίαν . . . Δὲν χρονοτριβῶ ποτὶς μὲ τοὺς λόγους, καταλαμβάνεις. Ἀφοῦ ὁ διοικητὴς διατάσσει νὰ δημοποιῶμεν τοὺς φυγάδας, διατὶ σὺ θέλεις νὰ φαίνεσαι τιμιώτερος τοῦ διοικητοῦ.

— Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ, Πεδρίλλε.

— Ἄλλως σκέφθητι καλῶς, ὅτι ἂν ἀποποιηθῇς τοῦτο ἐχάθης· αὐρίον πωλῶ πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ, καὶ δὲν θέλεις σοὶ μένει οὐδὲ κοιτίς διὰ τὸ ἀσθενὲς τέκνον σου.

— Ἐξω ἀπ' ἐδῶ, Σατανᾶ! ἀνέκραξεν ὁ Πέτρος ὠθῶν τὸν τοκογλύφον· ἔξω ἀπ' ἐδῶ! ἐλπίζεις νὰ μὲ πειράξης λέγων περὶ τοῦ τέκνου μου, ἀλλὰ δὲν θέλω πλεόν νὰ σὲ ἀκούσω . . .

— Χάσου λοιπὸν, ἀνότητε ἐμουρμούρισεν ὁ Πεδρίλλος ἀναχωρῶν.

Ἄλλ' ἀφοῦ ἔκαμε βήματά τινα, ἐπανῆλθε πάλιν.

— Σκέφθητι καλῶς, Πέτρε, εἶπεν ὅ,τι σοὶ εἶπον εἶναι συμφέρον σου· λυποῦμαι πολὺ διότι σκέπτομαι περὶ τῆς καταστάσεως εἰς ἣν θὰ εὐρεθῇς.

— Ἀκουσον, ἐπρόσθεσε μὲ χαμηλότερον τόνον· ἂν δυσαρρεστεῖται σὺ αὐτὸς νὰ καταμηνύσης τὸν φυγάδα, διωξέ τον ἀπ' ἐδῶ· ἐγὼ τὸν κρατῶ καὶ διαμοιραζόμεθα τὰ εἰκοσι δουκάτα.

Ὁ Πέτρος ὤθησε τὸν Πεδρίλλον χωρὶς νὰ τῷ ἀποκριθῇ καὶ ἔκλεισε βιαίως τὴν θύραν.

Ὅ,τι τῷ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, τὸν ἐρρίψεν εἰς παράδοχον σύγχυσιν. Δὲν εἶχεν οὐδὲ στιγμὴν διστᾶσαι ὅπως πράξῃ τὸ καθήκον του· ἀλλ' ὁ συλλογισμὸς ὅτι αὐρίον ἡ γυνὴ του καὶ ἡ ἐτι ἀσθενὴς θυγάτηρ του ἤθελον εἶσθαι χωρὶς αὐτοῦ, τὸν κατεδύρωσεν.

Ἐν τούτοις ἠθέλησε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ξένον περὶ ὅτων ἐμελλον νὰ συμβῶσι, ὅχι διότι ἐφοβεῖτο τὰς καταμηνύσεις τοῦ Πεδρίλλου, ὅστις ἂν ἐπρόδιδε τὸ καταφύγιον τοῦ φυγάδος ἤθελον ἰδεῖ καὶ τὴν εἰς αὐτὸν σχεδὸν ἀνῆκουσαν οἰκίαν δημευομένην, ἀλλὰ διότι ὁ γέρον τοκογλύφος ἠδύνατο νὰ κατασκοπεύσῃ τὴν φυγὴν τοῦ ξένου, καὶ νὰ κατασταθῇ ὁ αἰτιος τῆς καταστροφῆς του. Ὁ Πέτρος ἔτρεξεν εἰς τὸ μέρος ἐνθα οὗτος ἦτο κεκρυμμένος καὶ τὸν ἐκάλεσε χωρὶς νὰ λάβῃ ἀπάντησιν. Περὶεργος, ὤθησε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθε· δὲν ἦτο κάνεις· ἀλλ' ὁ φεγγίτης ἦτον ἀνεωγμένος καὶ ὁ ξένος εἶχε φύγει.

Ἡθέλησε ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ ἐδυνηρὺς χαιρετισμοὺς καὶ νὰ μ' ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ διακινδυνεύσῃ

ἐδηγῶν αὐτὸν ἐκτὸς τῆς πόλεως, διενεχθῇ ὁ Πέτρος! Γενναῖε ἄνερ! ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἐδηγήσῃ.

Ἐβραμεν ἔπειτα νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὴν Μαργαρίταν τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ξένου των.

Ἡ νύξ παρήρχετο ὀδυνηρῶς, καὶ ἠγέρθησαν τὴν ἀνατολὴν τῆς ἡμέρας. Ὁ Πεδρίλλος ἐφθασε πάραυτα μὲ τοὺς δικαστικούς ὑπαλλήλους, οἵτινες ἐχρεώστων νὰ τὸν συνδράμωσιν.

— Ἡ νύξ, σὰς ἔκαμε σοφωτέρους; εἶπει χαμηλὰ εἰς τὸν Πέτρον· βλέπετε ἤδη ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλὸν ἂν εἶχατε εἰκοσι δουκάτα;

— Ὁ ἄνθρωπος, ὃν θέλεις νὰ παραδώσῃς εἶναι μακρὰν καὶ εἰς ἀσφάλειαν, εἶπεν μετὰ καταφρονήσεως ὁ χωρικός.

— Τοῦτο θέλω νὰ μάθω· διότι, ἐὰν ἡ οἰκία σου δὲν περιέχει πλεόν τί ὑποπτον δύναμαι νὰ ἐμβάσω τοὺς δικαστάς.

Τῷ ὄντι οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Πεδρίλλου εἰσῆλθον πάραυτα εἰς τὴν οἰκίαν. Προσεκάλεσαν δὲ τὸν Πέτρον ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου νὰ πληρώσῃ τὰ δανεισθέντα αὐτῷ χρήματα ἢ νὰ παραχωρήσῃ πᾶν ὅ,τι εἶχε . . .

Δὲν σοὶ ἀνῆκει τίποτε, εἶπεν ἀγροίκως ὁ νομικός ὕπαγε.

Ὁ Πέτρος ἐρρίψε περίξ αὐτοῦ ἐκστατικὸν βλέμμα. Τὴν οἰκίαν ταύτην, ἣν εἶχε κληρονομήσει παρὰ τοῦ πατρός, ἐν ἣ εἶχεν αὐξηθῇ, ἐν ἣ ἡ μήτηρ του ἀπέθανεν, ἐν ἣ εἶχεν ὀδηγήσει τὴν νέαν σύζυγόν του τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του, ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψῃ. Οὐδὲν πλεόν δὲν ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὰ τῆς οἰκίας ὅπου ἄφινεν ὅλας τὰς ἐξεις καὶ τὰς ἀναμνήσεις του! . . . Ὁ Πέτρος ἀπολωλὼς, ἤνοιξε τοὺς βραχίονάς του ὡς ἂν ἤθελεν νὰ ἐναγκαλισθῇ τοὺς τοίχους καὶ πᾶν ὅ,τι ἐγκατέλειπεν· ἀλλὰ κλείων αὐτοὺς, ἀπήντησεν τὴν κρατοῦσαν τὸ τέκνον τῆς Μαργαρίταν.

— Ἐλθετε! ἀνέκραξε· ἔλθατε μόνοι καὶ ἀληθεῖς θησαυροὶ μου· ἀφ' οὗ σὰς ἔχω οὐδὲν ἔχασα.

Καὶ ἐξῆλθε πιέζων αὐτοὺς εἰς τὸ στῆθος του.

Ἐν τούτοις ὁ ἀγὼν ἦτο μέγας· βήματά τινα μακρὰν τῆς φλιᾶς ἐσταμάτησε· ἔπεσεν ἐπὶ λόφου τινος πλήρους χλόης, καὶ ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὴν οἰκίαν του. Ἡ Μαργαρίτα ἐκάθισε σιωπηλῶς παρὰ τοὺς πόδας του, φυλάττουσα τὴν ἀφῶνον ἐκείνην καρτερίαν, ἥτις χαρακτίζει τὰς γυναικας, ὅταν εὐρίσκονται εἰς ἀθεραπεύτους συμφοράς. Ὡ! τίς δύναται νὰ ἐκφράσῃ τί ἡσθάνθη τότε ὁ Πέτρος; Μέχρι τοῦδε ἡ ζωὴ του ἦτον ἀγνὴ πάσης κακῆς πράξεως. οὐδέποτε ἡ διαβολὴ ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐγγίξῃ, καὶ μ' ὅλον τοῦτο τὸ πᾶν ἐστράφη κατ' αὐτοῦ· ἡ τύχῃ εἶχε καταστήσει· ἐπαίτην ἄνθρωπον φιλόπονον, φιλάγαθον καὶ γενναῖον καὶ εἶχε διὰ τῶν κτημάτων τούτου πλουτίσει ἄνθρωπον χαῦνον καὶ παρὰ πάντων καταφρονούμενον. Διατὶ λοιπὸν εἰς τὸν κόσμον ἡ ἀρετὴ αὕτη δὲν εἶναι τίποτε, οἱ δὲ ἀγαθοὶ εἶναι τῶν φαύλων λεία; Αἱ! ἐποταί ἀμφιβολία! ἔπρεπε νὰ ταραξῶσι πνεῦμα ἀπλοῦν· εἰς τὴν θέαν τοιούτων ἀνομιῶν! πῶς αἱ ἐσταυρωμέναι χεῖρές των ἔπρεπε νὰ ὑψωθῶσι πρὸς τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ ἱκετεύσωσι τὸν Θεόν! Φεῦ! τὸ πρῶτον καὶ ἐπικινδυνώτατον φάρμακον τῆς δυστυχίας εἶναι ἡ ἀμφιβολία. . . Ἄλλὰ μετὰ τὸν πρῶτον τοῦτον κλονισμὸν αἱ ἀγαθοεργαὶ ψυχὰὶ θέλουσιν ἐπαναλαβεῖ τὰς στάσεις των· καὶ ἐννοεῖται βέβαια ὅτι ἡ εὐψυχία δὲν δύναται νὰ ἔχῃ εἰμὴ μίαν στερεὰν βάσιν, τὴν ὑπομονήν.

Ὁ Πέτρος ἔβλεπε μετακοιμίζεμενα ἐκ τῆς οἰκίας του σκευὴ ἀνακαλοῦντα αὐτῷ ἔξιν τινὰ ἢ στοργήν· τὸ βάθρον δηλονότι τῷ ἀνεκάλει ἡμέρας καθ' ἃς ἐκάθητο μετὰ τῆς Μαργαρίτας καὶ τῆς ἐπὶ τῶν γονάτων του θυ-

γατρός του· ἡ κλίνη, τὸν ἐπ' αὐτῆς θάνατον τῆς μη-
μητρός του· τὸ κάτοπρον τὴν τῆς γυναικὸς του χρῆσιν
ὅτε ἦτο ἀνύπανδρος. Τὰ πάντα ἐσωρεύοντο εἰς τοὺς
ὀφθαλμούς του, καὶ ἤδη ἡ πῶλησις ἤρχετο. Ἦδη οἱ
ἀκόρεστοι γείτονες, ὠφελοῦμενοι ἀπὸ τὴν καταστροφὴν
του, ἠγόραζον εἰς μικρὰν τιμὴν τὰς ἀναμνήσεις ταύτας
καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἔφερε ταῦτα ὡς ῥάκος τοῦ βίου του·
ἀλλ' αἶφνης ὁ πλειστηριασμός ἐτελείωσε. Κινήσεις τις
εἰς τὸ πλῆθος πλησιάζουσα εἰς τὴν τῆς οἰκίας θύραν
συνέβη καὶ ἕκαστος τῶν παρόντων ἐξέταζεν ἂν συνέβη τι
ἐκτακτον. Δύο χωρικοὶ ὠδεύσαν ταχέως πλησίον τοῦ
Πέτρου.

— Ὁ Πεδρίλλος διέταξε νὰ εἰδοποιήσω τὸν κόμητα
Κορσίνον, εἶπεν ὁ εἰς αὐτῶν.

— Τί ἀπεφασίσθη λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Πέτρος.
Ἄλλ' οἱ χωρικοὶ ἦσαν ἤδη μακρὰν καὶ δὲν τὸν ἤ-
κουσαν.

Διστάσας ἐπὶ τινα χρόνον, ὁ χωρικός ὑψώθη καὶ ὤ-
δευσεν πρὸς τὴν πληθύν. Τὴν στιγμὴν ταύτην ἔφθανεν ὁ
κόμης Κορσίνος· ὁ Πέτρος εἰσῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν
οἰκίαν.

— Ἐλθετε, κύριε κόμη! ἀνέκραξεν ὁ Πεδρίλλος,
ἀνεκαλύψαμεν εἰκόνας ἐκτάκτους, τὰς ὁποίας θέλομεν
νὰ σὰς δεῖξωμεν πρὶν τὰς ἐγγιζόμεν.

Τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν σκοτεινὸν τόπον ἐν ᾧ ἐκρύβθη
ὁ φυγὰς, ὁ δὲ Πέτρος τοὺς ἠκολούθησε. Τότε εἰς τὴν
λάμπιν τῶν ἀναμμένων καὶ δάδων, ζωηρὸν εἰς τὸ στε-
νὸν τοῦτο καταφύγιον διαχυνουσῶν πῦρ ὁ χωρικός πα-
ρετήρησε πρώτην φερὰν μεγάλας εἰκόνας καλυπτού-
σας τοὺς τοίχους καὶ τὰ διατεχνίσματα. Αἱ πλεῖστα
τούτων ἦσαν ἀπειροκάλως διαγεγραμμένα· ἀλλὰ τοι-
αύτη τέλμη εἰς τὰ διαγράμματα ὑπῆρχε, καὶ τοσαύ-
τη ὑπερῆφάνεια καὶ δύναμις εἰς τὰς θέσεις, ὥστε ἦτον
ἀδύνατον νὰ μὴν ἀναγνωρισθῇ τὸ ἔργον ἑνὸς διδασκά-
λου. Ὁ κόμης ἐστάθη μετ' ἐκστάσεως ἔμπροσθεν τῆς
θαυμασίας ταύτης ἐργασίας· ἦτον δὲ ἔμπροσπράγιον
καὶ κατηνάλωσε μέγα μέρος τῆς ἀναριθμητοῦ περιου-
σίας του διὰ νὰ συστήσῃ στοὰν πινάκων λογιζομένην ὡς
μίαν τῶν πλουσιωτέρων τῆς Ἰταλίας.

— Πέτρε, εἶπεν ἰδὼν πλησίον αὐτοῦ τὸν χωρικόν,
ὅστις ἐθεώρει μετ' ἐκπλήξεως τὰ καλύπτοντα τὰ τεῖχη
σχεδιάσματα, ἀπὸ πότε ἔχεις ταῦτα;

— Τῇ ἀληθείᾳ ἀγνοῶ, κύριε κόμη· διότι πρώτην
ἤδη φερὰν ὡς καὶ ὑμεῖς βλέπω τὰς ζωγραφίας ταύτας.

Ὁ κόμης ἐθεώρησεν αὐτὴς μετὰ προσοχῆς τὰς θαυ-
μασίας ταύτας γραφὰς καὶ ἀνέκραξε.

— Μὰ τὸν οὐρανόν! εἰς τὴν Ἰταλίαν εἰς μόνος ζω-
γράφος δύναται νὰ ἔχοντο γράψῃ τὰς εἰκόνας ταύτας καὶ
αὗτος εἶναι ὁ Σωτήριος Ρόζας.

— Τοῦτο ἦτο τῷ ὄντι τὸ ὄνομα του, ἐμουρμούρισεν
ὁ χωρικός.

— Τί λέγεις;

Ὁ Πέτρος ἐθεώρησε περίξ αὐτοῦ· ἰδὼν δὲ ὅτι εἶναι
μόνος μετὰ τοῦ κόμητος Κορσίνου, διηγήθη πᾶν ὅτι συνέ-
βη, πῶς εἶχε δεχθῇ ἕνα ὀπαδόν του! Μαζανιήλ, καὶ τὴν
μακρὰν διαμονὴν τοῦ πρόσφυγος εἰς τὸ κεκρυμμένον
τοῦτο μέρος. Ὅταν ἐτελείωσεν.

Ἀναμφιβόλως, εἶπεν ὁ κόμης, αἱ ζωγραφίαι αὗται
τοῦ μεγάλου Σωτηρίου! Πέτρε πληρώνω τὰ χρέη σου
καὶ ἀγοράζω τὴν οἰκίαν σου. Ἀλλὰ ὑπαγε εἰς τὴν
ἐξοχὴν· διότι ἂν μάθωσιν ὅτι ἔδωσας ἀσυλὸν εἰς φυγάδα,
θελεῖς ἐνοχληθῇ.

Τὸ ἐσπέρας ὁ Πέτρος προμηθευμένος μὲ ἀρκετὰ
χρήματα, ὠδευσεν μετὰ χαρᾶς, ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκα του

καὶ τὴν θυγατέρα του Λαύραν, τὴν μεγάλην ὁδὸν τοῦ
Μιλάνου.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Υπὸ Ἑπαρμ. Σταματιάδου.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ.

Ἡ Μητροπολιτικὴ ἐκκλησία τοῦ Καρολσβούργου ἐν
Τρασυλβανίᾳ, ἡ τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Μι-
χαὴλ, πολλάκις λαφυραγωγηθεῖσα σώζει ἐτι λάρνακά
τινα νεκρικὴν· ἐπὶ δὲ τῆς λάρνακος κεῖται ἐκτάδην
ἄγαλμα πολεμιστοῦ φέροντος Οὐγγρικὸν χιτῶνα καὶ
μανδύαν. Τὰ σκέλη τοῦ ἀγάλματος εἶναι ἀποτεθραυσμένα
καὶ ἐκ τοῦ προσώπου ὑπολείπονται μόνον οἱ μακροὶ μύ-
στακες. Καὶ ἡ μὲν ἀριστερὰ χεὶρ σφίγγει τὸν κολεὸν
ξίφους, ἡ δεξιὰ δὲ ἔφερε τὸ ξίφος στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ
ὤμου. Ὅταν προσδελύψῃς τὸ κεκολοδωμένον καὶ βεβη-
λωμένον τοῦτο μνημεῖον. θλίψις καὶ μελαγχολία συ-
νέχει τὴν καρδίαν σου. Ἐνταῦθα, κατὰ τὴν κοινὴν τοῦ-
λάχιστον παράδοσιν, ἔκειτο τὸ σῶμα Ἰωάννου Οὐνιά-
δου τοῦ Κορβίου.

Ὅλην τὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ψυχὴν θεῖς ὑπὲρ τῆς
πατρίδος καὶ τῆς πατρῴας θρησκείας, εἶδε ζῶν μὲν τὰς
δάφνας τοῦ προπληλακίζομένου ὑπὸ τοῦ φθόνου, θανόντος δ'
ὁ τάφος αὐτοῦ ἐτυμβωρυχῆθη καὶ ἡ ἱερὰ κόνις ἐβεβηλώθη.

Ὁ πολύτιμος βίος τοῦ Οὐνιάδου ὑποτυποῖ αὐτὸν τὸν
Οὐγγρικὸν λαόν, λαὸν ἡρωϊκόν, πολεμήσαντα ὑπὲρ τοῦ
Χριστιανισμοῦ πολέμους τεραστίους, οἵτινες λησιμονοῦν-
ται σήμερον.

Ὁ Οὐγγρος προέταξεν αὐτὸν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Ἀ-
νατολῆς, πρόμαχον τῆς Εὐρώπης, ἀντιπαλαίων μόνος
ἀλλεπαλλήλως πρὸς τοὺς Μογγόλους, πρὸς τοὺς Κουμα-
νοὺς, πρὸς τοὺς Τούρκους· μετὰ δὲ τὴν ἀποφράδα μάχην
τοῦ Μοχαῆξ ἠναγκάσθη νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τοῦ Τούρκικοῦ
ἢ Αὐστριακοῦ ζυγοῦ, ἔχουσε δὲ τρεῖς αἰῶνας τὸ αἷμά του
ὑπὲρ συμφερόντων ἁλλοτριῶν καὶ οὐχὶ ἰδίων.

Ἀς ἀνοίξωμεν ἤδη τὰ χρονικά τῆς Οὐγγρίας καὶ δι-
εξέλθωμεν τινὰς τῶν σκηνῶν ὅσας τὸ ἔθνος τοῦτο πα-
ρέστησεν ἐν τῇ Εὐρώπῃ.

Ἐθνάρχης τῶν Οὐγγρων εἶναι ὁ Ἅγιος Στέφανος·
πρῶτος αὐτὸς τῶν Ἀρπαδῶν ἐχρίσθη ὑπὸ τῆς Ῥώμης
βασιλεῦς· ἦν δὲ ὁ Στέφανος Ἀπόστολος ἐνταῦτ' ὀρη-
σκείας καὶ νομιθεῖτης πολιτείας, καὶ ὡς τοιοῦτος τὸ ὀ-
νομα αὐτοῦ εἶναι μέχρι τοῦ νῦν σεβαστὸν καὶ τίμιον πα-
ρὰ τῷ λαῷ. Ἐβρίψαν δὲ βαθεῖας ρίζας οἱ θεσμοὶ αὐτοῦ,
ἐπεὶ δὲ βάσιν ἔλαβον τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα. Κατώρθωσε νὰ
συνάψῃ εἰς σύνδεσμον ἕνα τοὺς εὐγενεῖς τὸν κληρὸν καὶ
τὴν μοναρχίαν ρυθμιζὼν ἑναρμονίως τὰς πρὸς ἀλλήλους
σχέσεις αὐτῶν καὶ διευθύνων πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν
σκοπὸν τὴν ἐνέργειαν καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῶν.

Διὰ ταῦτα ὁ Στέφανος κατετάχθη μετὰ θάνατον εἰς
τὸν χορὸν τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δεξιὰ του χεὶρ φυλάττεται
εἰς τὴν Βοῦδαν ὡς πολύτιμον ἱερὸν λείψανον.

Ἀλλὰ πῶς νὰ παραστήσωμεν τὴν ἀπίστευτον λα-
τρίαν τὴν ὁποίαν οἱ Οὐγγροι ἔφερον πάντοτε καὶ φέ-
ρουν εἰς τὸ διάδημα τοῦ βασιλέως τούτου; Αὐτὸ εἶ-
ναι τὸ παλλὰξίον των· ἡ προστασία καὶ ἀρωγὴ τοῦ
τόπου των. Τὸ διάδημα αὐτὸ κατὰ τὴν δεξίαν τοῦ
ὄχλου δὲν εἶναι ἔργον χειρῶν ἀνθρωπίνων· ἄγγελοι ἔ-
τευξαν αὐτὸ καὶ τὸ κατεκόσμησαν μὲ σαπφείρους καὶ
ροῦβίνια, καὶ πλῆθος μαργαριτῶν, καὶ προσέτι μ' ἕνα